

İZMİR KÖRFEZİNDE TESPİT EDİLEN İKİ SOLEN TÜRÜ
SOLENA VAGINA L ve *PHARUS LEGUMEN* L*

Hüseyin UYSAL

(Ege Üniv. Fen Fak. Genel Zooloji Kürsüsü)

Arzımızın karaları üzerinde, elde edilen gıda prodüksiyonu ile nüfus artışı orantılı değildir. Halen dünya üzerinde bilhassa uzak doğuda, açlık problemi insanlığı oldukça meşgul etmektedir.

Zamanımızda yeryüzünün bir çok yerinde, bilhassa uzak doğuda hal böyle iken, memleketimizde henüz böyle bir tehlike olmamakla beraber, şimdiden tedbirler alınmadığı takdirde, istikbalde bizde de açlık probleminin doğacağı muhakkaktır. Halen memleketimizin şartları, halkımızı denizlerden gıda aramaya çok fazla zorlamamaktadır. Halbuki denizlerimizi paylaşan komşu memleketlerde, deniz organizmalarının çoğu gıda ve ekonomik yönden değerlendirilmiştir. Meselâ, bu günkü konumuzu teşkil eden Solenlerin bizde gıda olarak değeri bilinmemektedir. Yalnız balıkçılar tarafından paragat yemlemede, Çipura *Chrysophris aurata* Cuv. Val.) ve Trança (*Pagrus ehrenbergi* Cuv. Val.) avlamada aranan bir yem olarak kullanılmaktadır. Halbuki Avrupa memleketlerinde bunların insanlar tarafından çok eski zamanlardan beri yendiğini, ROGERS (1936), PALOMBI ve SANTERELLI (1961) işaret etmişlerdir. Buna benzer daha pek çok misâl verilebilir. Bu itibarla deniz mahsüllerimizin araştırılarak gıda ve ekonomik yönden değerlendirilmesi, muhtemel gıda darlığına şimdiden tedbirler alınması suretiyle istikbale daha güvenle bakmamız mümkün olacaktır.

İşte bu maksatla, İzmir körfezi fauna araştırmaları meyânında *Mollusca* filumunun *Solenidae* familyasından *Solen vagina* L. (*Solen marginatus Montagu*) ve *Pharus (Solen) legumen* L. olmak üzere iki tür tesbit edilmiştir. Bunlardan birincisi körfezde dominant bir durum arz eder. Buna mukabil *Pharus legumen* L. yalnız Halkapınar deresi önündeki sahada bulunmuştur. İzmir körfezinde genel olarak Solen türlerine, zemini kumlu, sığ sahillerde rastlanır. Körfezin kuzey sahilleri güney sahillere göre daha sığ ve geniş kumlu zemin ihtiva ettiğinden, bu hayvanlar Naldöken, Karşıyaka, Bostanlı ve Ragıp paşa dalyanı yöresinde bol olarak bulunur. Güney sahillerde yalnız kumlu geniş kıyılar İnciraltında bulunduğundan, burada oldukça kesif Solenler bulunmuştur. Mezkûr bölgelerden alınan su numunelerinin pH, tuzluluk ve oksijen kesafetleri tesbit edilmiştir. Ekolojik şartlarla bunlar arasındaki münasebet araştırılmıştır. Ayrıca, Solen bulunan bölgelerden alınan numunelerin biyometrik ölçüleri yapılarak, aynı türleri ihtiva eden muhtelif yerlerdeki popülasyonlar arasında, bir fark bulunamamıştır.

* Bu konuşmanın tam metni, tebliğler basılmak üzere iken geriye alınarak bu özetin yayımlanması istenmiştir.